

Philipsen: Det forekommer mig, at de Indvendinger, den høitærede Minister og flere ærede Medlemmer af Thinget idag have fremfat mod det af et Par ærede Landsthingsmænd og mig i Forening stillede Vædringsforslag, ikke ere ganske vel begrundede. Man maa nemlig tage Forholdene, som de virkelig stille sig i det praktiske Liv. Det er allerede meget vanskeligt at faae et Laan paa længere Aaremaal, og der kan albrig være Tale om, at et Laan kan optages for evig Tid. Naar man altsaa har faaet et Laan, som jo i Reglen er paa Afdrag, og dette Laan altsaa i Tidens Løb var tilbagebetalt, saa var der dog vistnok ikke en eneste Bøsthyrelse, ikke et eneste Amtsråd, der vilde optage et Laan paany, blot for at have den Fornøjelse at optage Laan; det maatte jo have en Grund, hvorfor det vilde optage det. Naar en Amtskommune har optaget eller nu optager et Laan, saa er det for at iværksætte Foranstaltninger, der ere til Nytte og Gavn for Amtet, og naar den Tid kommer, da disse Laan ere afviklede, saa kommer jo atter det Spørgsmaal for: er der nu flere Foranstaltninger, der skulle træffes til Gavn for Amtet, eller er der ikke? Saa er det altsaa først, at Spørgsmaalet om nye Laan kommer frem. Det forekommer mig derfor, at der ikke er den mindste Fare ved, at et Amtsråd faaer denne ringe Myndighed, at det kan optage et Laan, naar Gjælden ikke overstiger 3 Rd. pr. Tønde Hartkorn, som jo er et saa ringe Beløb, at det vil kunne tilbagebetales i 2 Aar, uden at det egentligt kan siges at være til Byrde for Communens Beboere. Det forekommer mig, med al Agtelse for den Indsigt, der forøvrigt til enhver given Tid kan være i det høie Indenrigsministerium om saadanne Forhold, at det kommunale Råd dog i saadanne reent praktiske Sager ogsaa maa have en meget god Indsigt, og jeg antager, at Ministeriet dog ikke vil udstrække sin Fordring paa Indsigt saa vidt, at det vil sige, hvad der i sin Tid blev gjort gjældende af den uenevældige Herster: Vi alene vide, hvad der baader Staten. Det kan ikke altid gjøres gjældende for Indenrigsministeriets Vedkommende, og navnlig ikke ligeoverfor saadanne reent praktiske Spørgsmaal. Jeg troer altsaa, at der slet ikke kan være nogenfømhelst Fare ved, at

der indbrømmes Amtsrådet, som jo er det overordnede Communalraad, en saadan Myndighed.

Jeg skal, da jeg har faaet Ordet, tillade mig at gjøre et Par Bemærkninger endnu om det under Nr. 25 stillede Forslag. Det forekommer mig ogsaa, at der er en stor Forskiel paa den valgte Formands Stilling i Sognerådet og den af Staten indsatte Formands i Amtsrådet. Jeg troer ikke, at det vil være rigtigt at give denne en dobbelt Stemme. Naar man tager Forholdene saaledes, som de stille sig i det praktiske Liv, vil det vistnok være ærede Medlemmer bekendt, at Amtmanden netop paa Grund af sin særlige Stilling som Amtmand allerede i Forveien har ikke een, men jeg troer uden Overdrivelse at kunne sige 3 Stemmer, og det forekommer mig derfor, at Loven ikke bør give ham Mere, end han alt har.

Jessen: Den ærede Indenrigsminister saavel som saamange af Thingets ærede Medlemmer have en saa overordentlig Indsigt og Erfaring i de her omhandlede Forhold, at jeg ikke har været særdeles opfordret til at tage Ordet i denne Sag, og det er derfor ogsaa mere efter et fraværende Medlems Tilskyndelse end af egen Drift, at jeg dog skal tillade mig at gjøre en Bemærkning med Hensyn til § 48, som jo har været omtalt af flere ærede Talere. Det forekommer mig i og for sig tvivlsomt, om det er rigtigt at lægge flere Anliggender ind under Amtsrådscommunen, end der allerede ligge under dette saaledes opstillede Communebegreb; thi Ordet „Commune“ kan med Hensyn til Amtskredsen slet ikke tages i den Betydning, som Communebegrebet har med Hensyn til de smaa Samsund. I de smaa Samsund opstaaer Communebegrebet paa en naturlig Maade; alle de Anliggender, som støres af en saadan mindre Commune, ere saadanne, som interessere alle Medlemmer af Communen, men, naar man taler om Communer af et saa stort Omfang som Amtskommunen, da er det kun et kunstigt dannet Begreb, som ikke har en naturlig Grund, i alt Fald ikke anden naturlig Grund, end at den har en fælles Klasse, af hvilken der hidtil er udrebet nogle, som man har meent, fælles Udgifter.